

CAT

COL·LOQUI INTERNACIONAL **DE MUNIC A PARÍS (1938-1940)**

De la Guerra Civil espanyola
a la nova Europa alemanya

ESP

COLOQUIO INTERNACIONAL **De Múnich a París (1938-1940)**

De la Guerra Civil española a la nueva Europa alemana

FR

COLLOQUE INTERNATIONAL **De Munich à Paris (1938-1940)**

De la Guerre Civile espagnole à la nouvelle Europe allemande

ENG

INTERNATIONAL CONFERENCE **From Munich to Paris (1938-1940)**

From the Spanish Civil War to the German New Europe

MUME,
Museu Memorial de l'Exili

La Jonquera

30 i 31 de maig de 2019

30 y 31 de mayo de 2019

30 et 31 mai 2019

30, 31 May 2019

«Jo [...] sentia intensament el drama de Barcelona i el de Guernica, i sabia que després de Munic vindria de seguida la derrota republicana, i que després d'aquesta derrota republicana espanyola vindria, al seu torn, l'entrada dels alemanys a Praga i dels italians a Tirana. Dues frases em van quedar per sempre més gravades a l'esperit. Una d'elles, la va pronunciar un oficial republicà espanyol a la frontera del Portús, en plena retirada, en resposta a un oficial francès que l'havia tractat amb orgull i menyspreu: "Us desitjo que aguanteu tant com nosaltres". Durant la desbandada francesa de maig-juny de 1940, aquesta frase no me la treia del cap. Arran d'aquesta mateixa desbandada, i davant d'un poble en flames, un espanyol d'un dels batallons de pic i pala em digué amb simplicitat: "Ahora os toca a vosotros"».

Pierre Vilar, *L'historiador i les guerres*,
Vic: Eumo, 1991, p. 11-12

Entre el setembre de 1938 i el juny de 1940, Europa va implosionar en una nova guerra continental atada pels feixismes i el nazisme i facilitada pels errors i les pors de les democràcies occidentals. Mentre Espanya acabava de viure la guerra criminal que la gran coalició contrarevolucionària, encapçalada pel general Francisco Franco, havia imposat el juliol de 1936 contra el poder constitucional, representat en la Segona República, a Europa el feixisme italià i el nazisme duien a terme, pas a pas, els seus plans expansionistes i agressius, mentre a França i la Gran Bretanya es passava de l'apaivagament d'aquests feixismes i de l'«Abans Hitler que Stalin», a la urgència d'intentar tancar una aliança amb la Unió Soviètica per posar fre a les agressions alemanyes i italianes.

Tot va ser debades. El feixisme, en la seva versió espanyola, fet d'integrisme catòlic, nacionalisme radical i falangisme, va guanyar la guerra el març de 1939. Immediatament es va obrir un doble procés de repressió brutal i exili massiu; Catalunya en va patir unes conseqüències singulars. Praga i Tirana van caure la primavera de 1939 a mans dels feixismes europeus. La Unió Soviètica va apostar per la seva supervivència. Els Estats Units s'ho miraven de lluny.

Res ni ningú va poder, o no va voler, aturar la nova guerra europea. El 3 de setembre, el conflicte ja era oficial. El 20 de juny de 1940, la III República francesa desapareixia del mapa continental.

Vuitanta anys després de l'inici del conflicte, els convidem a revisitar, rellegir i recordar aquesta història europea.

Dijous, 30 de maig

16.30 h Recepció de participants

17.00 h Inauguració institucional

17.30 h Conferència d'obertura:
La crisi europea d'entreguerres
Walther Bernecker
(Universität Erlangen-Nürnberg)

18:30 h Debat

Divendres, 31 de maig

Sessió de matí L'arc mediterrani

9.30 h **França: una república que dubta**
Phryné i Michel Pigenet
(Université Paris I i Centre d'Histoire Sociale du XXe siècle)

10.15 h **Ambicions il·lusòries de dominació mediterrània de la Itàlia feixista.**
Marco Fincardi (Universit a Ca' Foscari, Venècia)

11.00 h Pausa-caf 

11.30 h **Espanya: la coalició autoritària franquista davant la Segona Guerra Mundial**
Joan Maria Thom s
(Universitat Rovira i Virgili, Tarragona)

12.15 h Debat

13.30 h Dinar

Sessió de tarda Els colossos neutrals

15.30 h **L'ascens de l'antifeixisme contrarevolucionari als Estats Units d'Am rica: de la Conferència de Munic a la caiguda de França**
Michael Seidman
(University of North Carolina, Wilmington)

16.15 h **El Factor X reconsiderat: Stalin, el Pacte, guerra i pau, 1938-1940**
Daniel Kowalsky
(Queen's University, Belfast)

17.00 h Debat

18.00 h **El franquisme català i Europa: de Munic a París**
Francesc Vilanova
(Fundació Carles Pi i Sunyer i Universitat Autònoma de Barcelona)

19.15 h Clausura

Les llengües del col·loqui seran les originals dels ponents i hi haurà traducció simultània del franc s i l'angl s al català, i del català i el castell  al franc s i l'angl s.

Fotografia de portada:

Entrada de les tropes alemanyes a París. Bandera alemanya sobre l'Arc del Triomf a l'antiga plaça Charles de Gaulle. 22 de juny de 1940.

Informació i inscripcions:

Museu Memorial de l'Exili

Carrer Major, 43-47
17700 La Jonquera
972 55 65 33
info@museuexili.cat

Fundació Carles Pi i Sunyer

Gran Via de les Corts Catalanes, 491, Casa Golferichs
08015 Barcelona
93 452 71 15
arxiu@pisunyer.org

Hotels i restaurants:

www.lajonquera.cat

«Yo [...] sentía intensamente el drama de Barcelona y el de Guernica, y sabía que después de Múnich vendría inmediatamente la derrota republicana, y que después de esta derrota republicana española vendría, a su vez, la entrada de los alemanes en Praga y de los italianos en Tirana. Dos frases quedaron grabadas en mi espíritu para siempre. Una la pronunció un oficial republicano español en la frontera del Portús, en medio de la retirada, respondiendo a un oficial francés que lo había tratado con orgullo y menosprecio: “Os deseo que aguantéis tanto como nosotros”. Durante la desbandada francesa de mayo-junio de 1940, no olvidaba esta frase. En medio de esta desbandada, y ante un pueblo en Ilemas, un español de uno de los batallones de pico y pala me dijo con toda sencillez: “Ahora os toca a vosotros”».

Pierre Vilar, *L'historiador i les guerres*,
Vic: Eumo, 1991, pp. 11-12

Entre septiembre de 1938 y junio de 1940, Europa implosionó en una nueva guerra continental, alimentada por los fascismos y el nazismo y facilitada por los errores y los miedos de las democracias occidentales. Mientras España veía el fin de la guerra criminal que la gran coalición contrarrevolucionaria, encabezada por el general Francisco Franco, había impuesto en julio de 1936 contra el poder constitucional, representado en la Segunda República, en Europa el fascismo italiano y el nazismo alemán llevaban a cabo, paso a paso, sus planes expansionistas y agresivos, mientras en Francia y la Gran Bretaña se pasaba del apaciguamiento de estos fascismos y de la consigna «Antes Hitler que Stalin», a la urgencia de intentar culminar una alianza con la Unión Soviética para poner freno a las agresiones alemanas e italianas.

Todo fue inútil. El fascismo, en su versión española, hecho de integrismo católico, nacionalismo radical y falangismo, ganó la guerra en marzo de 1939. Inmediatamente, se abrió un doble proceso de represión brutal y exilio masivo; Cataluña padeció unas consecuencias singulares. Praga y Tirana cayeron aquella primavera de 1939 a manos de los fascismos europeos. La Unión Soviética apostó por su supervivencia. Los Estados Unidos se lo miraban desde la lejanía. Nadie quiso, o nadie pudo, frenar la nueva guerra europea. El 3 de septiembre el conflicto ya era oficial. El 20 de junio de 1940, la III República francesa desaparecía del mapa continental.

Ochenta años más tarde, les invitamos a visitar, releer y recordar esta historia europea.

Jueves, 30 de mayo

- 16.30 h** Recepción de los participantes
- 17.00 h** Inauguración institucional
- 17.30 h** Conferencia de apertura:
La crisis europea de entreguerras
Walther Bernecker
(Universität Erlangen-Nürnberg)

18:30 h Debate

Viernes, 31 de mayo

Mañana El arco mediterráneo

- 9.30 h** **Francia: una república que duda**
Phryné y Michel Pigenet
(Université Paris I y Centre d'Histoire Sociale du XXe siècle)
- 10.15 h** **Ambiciones ilusorias de dominación mediterránea de la Italia fascista.**
Marco Fincardi
(Università Ca' Foscari, Venecia)
- 11.00 h** Pausa-café
- 11.30 h** **España: la coalición autoritaria franquista ante la Segunda Guerra Mundial**
Joan Maria Thomàs
(Universitat Rovira i Virgili, Tarragona)
- 12.15 h** Debate
- 13.30 h** Comida

Tarde

Los colosos neutrales

- 15.30 h** **El ascenso del antifascismo contrarrevolucionario en los Estados Unidos de América: de la Conferencia de Múnich a la caída de Francia**
Michael Seidman
(University of North Carolina, Wilmington)
- 16.15 h** **El Factor X reconsiderado: Stalin, el Pacto, guerra y paz, 1938-1940**
Daniel Kowalsky
(Queen's University, Belfast)

17.00 h Debate

18.00 h **El franquismo catalán y Europa: de Múnich a París**
Francesc Vilanova
(Fundació Carles Pi i Sunyer y Universitat Autònoma de Barcelona)

19.15 h Clausura

Las lenguas del coloquio serán las originales de los ponentes y habrá traducción simultánea del francés e inglés al catalán, y del catalán y el castellano al francés e inglés.

Fotografía de portada:

Entrada de las tropas alemanas en París. Bandera alemana sobre el Arco del Triunfo en la antigua plaza Charles de Gaulle. 22 de junio de 1940.

Información e inscripciones:

Museu Memorial de l'Exili

Carrer Major, 43-47
17700 La Jonquera
972 55 65 33
info@museuexili.cat

Fundació Carles Pi i Sunyer

Gran Via de les Corts
Catalanes, 491, Casa
Golferichs
08015 Barcelona
93 452 71 15
arxiu@pisunyer.org

Hoteles y restaurantes:

www.lajonquera.cat

« Je [...] ressentais intensément le drame de Barcelone et de Guernica, et je savais qu'après Munich viendrait ensuite la défaite républicaine, et qu'après la défaite républicaine viendrait, à son tour, l'entrée des Allemands à Prague et des Italiens à Tirana. Deux phrases sont restées gravées à jamais dans ma mémoire. L'une d'elles fut prononcée, de hors la retraite à la frontière du Perthus, par un officier espagnol en réponse à un officier français qui l'avait traité avec orgueil et mépris : "Je souhaite que vous résistiez autant que nous l'avons fait". Pendant la débâcle française de mai-juin 1940, je n'arrivais pas à me sortir cette phrase de la tête. Face à cette même débâcle, devant un peuple déboussolé, un Espagnol d'un des bataillons de va-nu-pieds me dit aussi : "Maintenant c'est votre tour" ».

Pierre Vilar, *L'historiador i les guerres*,
Vic : Eumo, 1991, pp. 11-12

Entre septembre 1938 et juin 1940, l'Europe implosa dans une nouvelle guerre continentale attisée par les fascismes et le nazisme et que facilitèrent les erreurs et les peurs des démocraties occidentales. Alors qu'en Espagne s'achevait la guerre criminelle que la grande coalition contrerévolutionnaire, dirigée par le général Francisco Franco, avait imposé en juillet 1936 contre le pouvoir légal de la Seconde République, en Europe le fascisme italien et le nazisme allemand exécutaient, petit à petit, leurs plans expansionnistes et agressifs, tandis qu'en France et en Grande Bretagne on passait de la politique d'apaisement et du « Plutôt Hitler que Staline », à la nécessité de signer en urgence une alliance avec l'Union Soviétique pour freiner les ambitions germano-italiennes.

En vain le fascisme, dans sa version espagnole, composée d'intégrisme catholique, de nationalisme radical et de phalangisme, gagne la guerre en mars 1939. Immédiatement un double processus de répression brutale et d'exil massif commence dont la Catalogne sera plus particulièrement victime. Prague et Tirana tombent au printemps 1939 aux mains des fascismes européens. L'Union Soviétique opte pour sa survie tandis que les États-Unis observent les événements de loin.

Rien ni personne n'a pu ou voulu arrêter cette nouvelle guerre. Le 3 septembre, le conflit est devenu officiel. Le 20 juin 1940, la III République Française disparaît.

Quatre vingt ans après, nous vous invitons à revisiter, relire et remémorer cette histoire européenne.

Jeudi, 30 mai

16.30 h Réception des participants

17.00 h Inauguration officielle

17.30 h Conférence d'ouverture:
Entre-deux-guerres: Europe en crise
Walther Bernecker
(Universität Erlangen-Nürnberg)

18.30 h Débat

Vendredi, 31 mai

Matin L'arc méditerranéen

9.30 h **La France : une République qui doute**
Michel et Phyrné Pigenet
(Université Paris I et Centre d'Histoire Sociale du XXe siècle)

10.15 h **Ambitions illusoires de la domination méditerranéenne de l'Italie fasciste**
Marco Fincardi
(Università Ca' Foscari, Venise)

11.00 h Pause-café

11.30 h **Espagne : la coalition autoritaire franquiste face à la Seconde Guerre Mondiale**
Joan Maria Thomàs (Universitat Rovira i Virgili, Tarragona)

12.15 h Débat

13.30 h Déjeuner

Après-midi La neutralité des colosses

15.30 h **L'ascension de l'antifascisme contrerévolutionnaire aux États-Unis d'Amérique : de la Conférence de Munich à la chute de France**
Michael Seidman
(University of North Carolina, Wilmington)

16.15 h **Le Factor X reconsideré: Staline, le Pacte, guerre et paix, 1938-1940**
Daniel Kowalsky
(Queen's University, Belfast)

17.00 h Débat

18.00 h **Le franquisme catalan et Europe : de Munich à Paris**
Francesc Vilanova (Fundació Carles Pi i Sunyer et Universitat Autònoma de Barcelona)

19.15 h Clôture

Les langues du colloque seront celles d'origine des conférenciers et il y aura un service d'interprétation simultanée du français et anglais au catalan ainsi que du catalan et de l'espagnol vers le français et l'anglais.

Photo de couverture :
Entrée des troupes allemandes à Paris. Drapeau allemand sur l'Arc de Triomphe à la place Charles de Gaulle, anciennement place de l'Étoile. 22 juin 1940.

Information et inscriptions :
Museu Memorial de l'Exili
Carrer Major, 43-47 / 17700 La Jonquera
972 55 65 33 / info@museuexili.cat

Fundació Carles Pi i Sunyer
Gran Via de les Corts Catalanes, 491
Casa Golferichs / 08015 Barcelona
93 452 71 15 / arxiu@pisunyer.org

Hôtels et restaurants :
www.lajonquera.cat

« [...] I felt the drama of Barcelona and Guernica intensely, and I knew that after Munich the Republican defeat would soon come, and that after this Spanish Republican defeat would come, in turn, the entrance of Germans in Prague and Italians in Tirana. Two sentences were forever engraved in my spirit. One of them was said by a Spanish Republican officer on the Portús border, in full withdrawal, in response to a French officer who had treated him with pride and contempt: "I wish you will endure as much as us." During the French disarray of May-June 1940, this phrase never left my mind. As a result of this same disarray, in a burning town, a Spaniard from one of the battalions of pick and shovel told me with simplicity: "Now it is your turn" ».

Pierre Vilar, *L'historiador i les guerres*,
Vic: Eumo, 1991, pp. 11-12

Between September 1938 and June 1940, Europe imploded in a new continental war stirred by fascisms and Nazism and facilitated by the mistakes and fears of Western democracies. While Spain had just lived through the criminal war that the grand counterrevolutionary coalition, led by General Francisco Franco, had imposed in July 1936 against the constitutional power, represented by the Second Republic, in Europe, Italian Fascism and Nazism carried out, step by step, their expansionist and aggressive plans. Meanwhile France and Great Britain went from the appeasement of these fascisms and the "Before Hitler than Stalin", to the urgency of trying to close an alliance with the Soviet Union to put an end to German and Italian aggressions.

It was all useless. Fascism, in its Spanish version, made of Catholic integristism, radical nationalism and Falangism, won the war in March 1939. A double process of brutal repression and mass exile began immediately; Catalonia suffered singular consequences. Prague and Tirana fell in the spring of 1939 to the hands of European fascists. The Soviet Union opted for its survival. The United States watched from afar.

Nothing or anybody could, or wanted to, stop the new European war. On September 3 the conflict was already official. On June 20, 1940, the Third French Republic disappeared from the continental map.

Eighty years after the beginning of the conflict, we invite you to revisit, reread and remember this European History.

Thursday, May 30

- 16.30 h** Reception of participants
- 17.00 h** Institutional Inauguration
- 17.30 h** Opening lecture:
The European Interwar crisis
Walther Bernecker
(Universität Erlangen-Nürnberg)
- 18:30 h** Debate

- 11.30 h** ***Spain: the Francoist Authoritarian Coalition and the Second World War***
Joan Maria Thomàs
(Universitat Rovira i Virgili, Tarragona)

- 12.15 h** Debate
- 13.30 h** Lunch

Afternoon session The Neutral Colossi

- 15.30 h** ***The Rise of Counterrevolutionary Antifascism in the United States from the Munich Conference to the Fall of France***
Michael Seidman
(University of North Carolina, Wilmington)

- 16.15 h** ***The X Factor Reconsidered: Stalin, the Pact, Peace and War, 1938-1940***
Daniel Kowalsky
(Queen's University, Belfast)

- 17.00 h** Debate

- 18.00 h** ***The Catalans Francoism and Europe: from Munich to Paris***
Francesc Vilanova
(Fundació Carles Pi i Sunyer and Universitat Autònoma de Barcelona)

- 19.15 h** Institutional Closing

Friday, May 31

Morning session The Mediterranean Arch

- 9.30 h** ***France: a Republic that Doubts***
Phryné and Michel Pigenet
(Université Paris I and Centre d'Histoire Sociale du XXe siècle)

- 10.15 h** ***Illusory Ambitions of Mediterranean Domination of Fascist Italy***
Marco Fincardi
(Università Ca' Foscari, Venice)

- 11.00 h** Coffee-break

The languages of the conferences will be those of the speakers with simultaneous translation from French and English into Catalan and from Catalan and Spanish into French and English.

Cover photo:

Entry of German troops in Paris on 22nd June 1940. German flag on the *Arc de Triomphe* at the center of Charles de Gaulle Square, formally named Place de l'Étoile.

Information and inscriptions:

Museu Memorial de l'Exili
Carrer Major, 43-47 / 17700 La Jonquera
972 55 65 33 / info@museuexili.cat

Fundació Carles Pi i Sunyer

Gran Via de les Corts Catalanes, 491
Casa Golferichs / 08015 Barcelona
93 452 71 15 / arxiu@pisunyer.org

Hotels and restaurants:

www.lajonquera.cat

Coorganitza: / Coorganiza: / Co-organisation: / Co-organised by:

Col·labora: / Colabora: / Collaboration: / With the collaboration of:

Amb el suport de: / Con el apoyo de: / Avec le soutien de: / With the support of:

Diputació de Girona
221 municipis

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

Consell científic: / Consejo científico: / Conseil scientifique: / Advisory Committee:

Francesc Vilanova (Fundació Carles Pi i Sunyer, UAB), Olívia Gassol (UOC), Jordi Font Agulló (MUME), Oriol Dueñas (Memorial Democràtic), Jordi Guixé (EUROM-UB), Martí Marin (GREF-CEDID-UAB), Maximiliano Fuentes (CWD-UdG)

Secretaria: / Secretaría: / Secrétariat: / Secretariat:

Laia Arañó (Fundació Carles Pi i Sunyer), Mireia Capdevila (Fundació Carles Pi i Sunyer), Eva Carrera (MUME), Miquel Serrano (MUME)

Forma de pagament / Forma de pago / Forme de paiement / Form of payment:

Transferència bancària a favor del Consorci del Museu Memorial de l'Exili. Número de compte bancari / Transferencia bancaria a favor del Consorci del Museu Memorial de l'Exili. Número de cuenta bancaria / Virement bancaire au nom du Consorci del Museu Memorial de l'Exili / Bank transfer to Consorci del Museu Memorial de l'Exili. **ES41 2100 8277 0022 00026915**

Envie el justificant d'ingrés i el formulari d'inscripció omplert amb les vostres dades a / Envie el justificante de ingreso y el formulario de inscripción adjunto debidamente cumplimentado con sus datos a / Veuillez envoyer la preuve de paiement et le formulaire d'inscription ci-joint complété a / Please send the bank payment slip together with the registration form, duly completed with your details to: **info@museuexili.cat**

Seu del col·loqui / Sede del coloquio / Siège du colloque / Venue

Museu Memorial de l'Exili - Carrer Major, 43-47 - 17700 La Jonquera - 972 55 65 33 - www.museuexili.cat

Condicions d'assistència / Condiciones de asistencia / Conditions d'assistance / Conditions of attendance

- > **Per assistir al col·loqui cal inscriure's i abonar una quota de** / Para asistir al coloquio, es preciso inscribirse y abonar una cuota de / Pour assister au colloque, veuillez vous inscrire et verser une contribution de / To attend the conference, you must register and pay a fee of **25 €**
- > **Període d'inscripció: del 25 de febrer al 19 de maig de 2019** / Período de inscripción: del 25 de febrero al 19 de mayo de 2019 / Délai d'inscription: du 25 février au 19 mai / The registration period opens 25th February and closes 19th May
- > **Places limitades** / Plazas limitadas / Places limitées / Limited places

Formulari d'inscripció / Formulario de inscripción / Formulaire d'inscription / Registration form

Cognoms i nom / Apellidos y nombre / Nom et prénom / Surnames and names

Adreça postal / Dirección postal / Adresse postale / Postal address

Telèfon / Teléfono / Téléphone / Telephone

Adreça electrònica / Dirección electrónica / Adresse électronique / E-mail

Centre de treball o estudi / Centro de trabajo o estudio / Centre de travail ou étude / Centre of work or study

Seleccionar una opció / Seleccionar una opción / Veuillez cocher une case / Please, select an option:

Inscripció / Inscripción / Inscription / Registration: **25 €**

Inscripció + dinar dia 31 maig / Inscripción y almuerzo día 31 de mayo / Inscription et déjeuner le 31 mai / Registration and lunch on 31 May: **45 €**